کوردستان نێت
KURDISTAN NET
ڕۆژنامەیەکی ئەلەکترۆنی ڕۆژانەی گشتی سەربەخۆی کوردییە

www.kurdistannet.org

4-2-2007 20:30 بەکاتی ناوەندی ئەورووپا

شۆڕشی جیهانگەریتی ... شەیدا بلباس

Globlazations، عه وله مه یا جیهانگه ری، دوا شۆڕشێکه که له کۆمه ڵگای پیشه سازی ڕۆژئاوا، سه ریهه ڵدا و به خێرایی ته شه نه ی کرد. هۆی هه ره سه ره کی ئه م بزوتنه وه یه، ده گه ڕێته وه بۆ یه کلابوونه ی جه نگی ساردی دوو جومگه یی و ڕوخانی باڵی چه پ، وه ک دۆڕاوی مه یدانه که و گه ڕانه وه ی سه رمایه ی سه ربازی بۆ ناو بازاری کاڵای ته کنه لۆژی، که به شێکی ته کنه لۆژی تا ئه و ساته له خزمه ت ڕه وشی سیخوری و سه ربازی، له پێناو ڕقه به ڕێتی دژی ئه وی به رامبه ر به کار ده هێنرا.. به هه مان شێواز که وته بازاری فرۆشتن.

کۆمپیوته ر وه ک دایک ئامێر و ئامراز، دابه شکرا به سێ شاقۆڵی ئامرازی گۆڕانکاری، له کۆمه ڵگا و ئاسانکاری له ژیانی ڕۆژانه ی تاکی ناو کۆمه ڵ، {سێلیله ر فۆن و سه ته لایت و ئه نترنێت }.. هه رسێ ئامراز به شێوه ی ئاسۆیی و شاقۆڵی دابه زین و کاریگه ری خۆیان نیشاندا، که تا چ ڕاده یێک مرۆڤ ده توانێت سوودیان لێوه ربگرێت و به هره مه ندی ئاسانکردنه وه ی په یوه ندیه نێو تاکه کانی کۆمه ڵگا بگرێته خۆ.

له م ده بیه ی دواییه دا که سه رمایه داری زلهێزی ئه مریکا، ڕزگاری بوو دڵه ڕاوکه ی که به هۆی دوو باڵی جیهان تووشی ببوو، چیتر مه ترسی به رامبه ر که ڕه قیبایه تی له گه ڵ بکا، نه ما. هه ر له ڕوخانی دیواره که ی به رلینه وه، که سه ره تای ئه و قۆناغه تازه یه بوو، یه ک به دوای یه ک دیواره کۆنکریته کۆنه په رسته کانی مێژووی به ڕاشکاوی ڕاپێچاو، سنووریکی نه هێشته وه بۆ به ره نگاوی داخراوه یی، که بتوانێت به رگری له ئاست شاڵاوی گۆڕانکایه سه رده میه کانی، شۆڕشی جیهانگه ری بکات.

له جیهانی ئه مرۆی ڕۆژئاوادا، به ده گمه ن تاک هه بێت که خا وه نی " سێلفۆن و نێت و سه ته لایت " نه بێت، که بۆته به شێک له پێداویستیه کانی ژیانی ڕۆژانه، که وه ک سه رچاوه یێک سوودمه ندی به کاربهێنرێت. ئه و ده رفه ته له پاڵ به گرخستنی بازاری سه رمایه بۆ خه ڵکی ڕۆژهه لاتیش ڕه خسا؛ که له سه ره تا ماڵه ده وڵه مه نده کانی گرته وه.. دواتریش جوتیارێکی ناو ده غڵودانیش، که هه تا ئه گه ر خاوه نی نێت و سه ته لایتیش نه بێت، سێلفۆنێکی له سه ر نێکی به ستاوه!

له کۆمپیوته ر به هۆی ئه نترنێت ده توانرێت زۆربه ی ڕۆژنامه و گۆڤار و په ڕتووک بخوێنرێته وه، گوێ له ڕادیۆ و مۆسیقا بگیرێت، ته له فزیۆنه سه ته لایته کانیش به زیندوویی ببینرێت.. هه روه ها نامه بنوسرێت و بروسک ئاسا ڕه وانه بکێته شوێن مه به ست.. له جیێی ته له فۆن به ده نگ و ڕه نگ سوودی هه بێت.. بۆ مه رامی ئاگایش به کاره.. جوانترین وێنه گر و وێنه کێش به شێواز و رێکخستنی. له ڕێگه ی ئه نترنێته وه سه رجه می بانکه کان به یه کتر ده به ستێته وه و چرکه ساتی فرۆکه به فرۆکه خانه و تاک به کۆمه ڵ و بانک به دامه زراوه کان و.. هتد.

له ته له فزیۆن به هۆی سه ته لایت، ووڵات کۆنترۆڵ له ده ست ده داو ڕه خنه به لوتکه ی خۆی ده گا.. چیتر ئه و دیوارانه نه ما که نه توانێت هاووڵاتی په ی به ئاشکرایی ڕاستیه کان به رێت و ئازادانه به یانی بکات.

له ته له فۆنیشدا به هۆی سێلّه وه، ترسی ئه وه ت نامێنێ، که له نێوان هێڵدا جه ندرمه گوێی له په یڤی نێوان دوو که سی دڵدار یان ڕامیار بگرێت.

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکەیەتی کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.

به هۆی ئامرازی ئه و سێ بێ ته له، سێ تیره ی ساده ی ته كنه لۆژیا، توانرا بوونی ده وڵه ت و كه لتوور و ئایین؛ بڕوخێنێ و لابرێت و بسڕێته وه.. كه ئه م ئامرازانه پڕۆژه ی نیوسه ده ی ڕابردوون، له كاتی جه نگی سارددا له دژایه تی یه كتری به كار بردراوه؛ ئێمه ی وا چاشمیش كردووه و تێكڕای مرۆڤی له سه ر ڕووی زه مین له یه كتر نزیك كردۆته وه.. به بێ هیچ به ربه ستێك و سنوورێك.. ئه ی بڵێی پێشكه وتووخوازی ئێستا له چ به رنامه ێكدابن!

جیهانگه رێتی ته شه نه ی كردو له ئوجی په لو پۆ هاوێشتنی، كۆمپانیا زلهێزه كان سه رتاپای دونیایان ته نیه وه، هه ر له كۆكا كۆلا ومك دۆناڵد و پیزا تا به سۆنی شۆڤرلێت و تۆیۆتا.. هتد. جا ئه مه دیوه باشه كه ی ته كنه لۆژی و سه رمایه، كه هه م له خزمه ت خۆی و كۆمه ڵگا سوودبه خشه. به ڵام ته ماعی سه رمایه ته قه ڵای هه ر به وه ناوه ستێت، به ڵكو ڕووده كاته هه موو كونجێك ده ستێوه ردان بۆ زیاتر پف بوون و قه ڵه وی؛ كه وتنه تێكۆشانی ڕێبازێك بۆ [زۆری به رهه م و زووترین كات و كه مترین دراو] وه په ڕینه وه ی ئامانجی بیردۆزه له پیشه سازییه وه بۆ ناو كاری به رهه مهێنانی كشتوكاڵی و په له وه رداریش، كه به! ه ?34 ی به كارهێنانی جۆنه تیك {كه بۆ زل و قه به و خێراتر} به كارده هێنرێت. سه رچاوه ی ته ندروستی خۆراك، ئه م هۆكاره له له شی مرۆڤی ڕۆژئاوا كه ڕه نگیداوه ته وه، به زه قی ئامازه ی پێده كا كه به رچاوه و به ڵگه نه ویسته.. كه نه ك هه ر قه ڵه وی، به ڵكو ته مه ڵی و ده به نگیشی پێوه یه! سه ره ڕای مه ترسی نه خۆشیه كانی گا و مریشك و سه وزی، كه چ ده هۆڵ زوڕنایه كیان بۆ ژه نی له پێكدا بێ ده نگیان كرده هه ڵوێست بۆ ئه وه ی نه كا ڕقی كۆمه ڵ ببێته ئه و پرسیاره چاوه ڕواننه كراوه، ده رگاكان بهه ژێنێت.

میكانیزمی ئه م بیرۆچكه یه له كۆمپیوته ره وه بۆ ئامێری ژمێریه ر، كارێكی ڕاسته وخۆی كرده سه ر ژیانی مرۆڤ له هه موو دامه زراوه فه رمییه كان.. هه ربۆیه له وولاتێكی پێشكه وتووی وه ك ژاپۆن، له قوتابخانه و دامودە زگا میریه كان، ئامێری ژمێریه ریان قه ده غه كرد، تا مێشكی مرۆڤ تووشی نه خۆشی ته مبه ڵی و سست و لاوازی نه كات.

ڕووێكی تری ئه م شۆڕشه كه شاراوه یه و له به رچاوی كامیراومیدیا نادیاره، كۆڵنكردنی مرۆڤه'كۆرپه له'.. كه تا ساڵی دوو هه زار كلیسای فاتیكان ڕه خنه ی تووڕه ی ئاشكراكودنی ئاراسته ی ئه مریكا كرد، بۆ وه ستاندن و ده ست لێهه ڵگرتنی. گوایه چه ند ساڵێكه خه یكی ئه و به زمه بێت.

كۆڵن یا كۆرپه له؛ به واتای سپێرمی نێرینه و هێلكه ی پروكای مێیینه له ناو ده ستگای تایبه ت، له جیاتی منداڵدانی ئافره ت بۆ ئاوساوه بوونی كۆرپه له و ده ستكاری، ئه مه ئیسلامیش له گه ڵیدا دژه.

به رده وامبوون له سه ر كۆڵن كردنی مرۆڤ، به بێ هیچ به ربه ستێك، دیاره كه ئاكامێكی چاكی لێناكه وێته وه. چونكه له داهاتووێكی نزیكدا، كه ئه گه ر ڕێژه ی زۆر بێت؛ ناتوانرێت مرۆڤی كۆڵن له مرۆڤی سروشتی جیاكرێته وه! هه روه ها ئه مریكا له وانه بێت بۆ نیازی جه نگ سوودیان لێوه ربگرێت و به كاریانبهێنێت له ده ره وه ی وولاته كه ی.. ده وڵه مه نده كانیش به ئاسانی ده توانن كۆڵن بكرن بۆ پاسه وانی كاری تایبه تی خۆیان.

كۆرپه له ده توانرێت كۆپی بكرێت [له به رزی و كێش و ڕه نگ و ده نگ]، ئه و مرۆڤانه ی كۆڵن هه موو شتێكیان ئاساییه ته نها بێ هه ست و سۆزن.. هه ر وه ك مریشكی ده واجن و كورده واری خۆمان.

هه ر بۆیه پێشكه وتنه كه ی ئه مرۆ مه ترسی گه وره ی له ئامێزدایه، كه به زانسته كه ی ده ست له كاری میتافیزیك بداو مرۆڤ به ره و هه ڵدێرێك به رێت كه خۆی پێنه گیرێته وه!

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکەیەتی کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.